

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2004 M.
GEGUŽĖS 28 D. ĮSAKIMO NR. V-397 „DĖL UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ IR
SVEIKATOS PROBLEMŲ, DĖL KURIŲ TURI BŪTI ATLIEKAMA
EPIDEMIOLOGINĖ PRIEŽIŪRA, SĄRAŠO IR INFORMACIJOS TEIKIMO
TVARKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2010 m. birželio 17 d. Nr. V-559
Vilnius

P a k e i ĉ i u Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gegužės 28 d. įsakymą Nr. V-397 „Dėl Užkrečiamųjų ligų ir sveikatos problemų, dėl kurių turi būti atliekama epidemiologinė priežiūra, sąrašo ir informacijos teikimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [90-3317](#); 2008, Nr. [89-3587](#)) ir išdėstau jį nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS
Į S A K Y M A S

**DĖL SKUBIOS INFORMACIJOS APIE UŽKREČIAMĄSIAS LIGAS TEIKIMO
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

Atsižvelgdamas į 1999 m. gruodžio 22 d. Komisijos sprendimo Nr. 2000/57/EB dėl užkrečiamųjų ligų prevencijai ir kontrolei pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 2119/98/EB nustatytos skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 5 tomas, p. 26) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. liepos 10 d. Komisijos sprendimu 2009/547/EB (OL 2009 L 181, p. 57), nuostatas:

1. T v i r t i n u Skubios informacijos apie užkrečiamąsias ligas tvarkos aprašą (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal administruojamą sritį.“

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RAIMONDAS ŠUKYS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2004 m. gegužės 28 d. įsakymu Nr. V-397
(Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2010 m. birželio 17 d. įsakymo Nr. V-559
redakcija)

SKUBIOS INFORMACIJOS APIE UŽKREČIAMĄSIAS LIGAS TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Skubios informacijos apie užkrečiamąsias ligas teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja skubios informacijos apie užkrečiamąsias ligas, jų protrūkius (toliau – ligos protrūkis) ir asmens duomenų teikimo iš teritorinių visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – TVSPI) Lietuvos Respublikos kompetentingoms institucijoms ir Europos Bendrijos užkrečiamųjų ligų epidemiologinės priežiūros tinklui per skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemą (toliau – SIRS) tvarką.

2. Pagrindinės Apraše vartojamos sąvokos:

Ligos protrūkis – tai du ar daugiau tos pačios užkrečiamosios ligos, kuria užsikrečia žmonės, atvejai arba padėtis, kai nustatytų ligos atvejų skaičius viršija skaičių, kurio tikėtasi, ir visi ligos atvejai yra arba gali būti susiję su tuo pačiu infekcijos šaltiniu ir tarpusavyje epidemiologiškai susiję laiko ir vietos požiūriu.

Šeiminis ligos protrūkis – tai ligos protrūkis, esant dviem ar daugiau tos pačios užkrečiamosios ligos epidemiologiškai susijusiems atvejams vienoje šeimoje.

Išplitęs ligos protrūkis – tai ligos protrūkis, esant dviem ar daugiau tos pačios užkrečiamosios ligos epidemiologiškai susijusiems atvejams daugiau nei vienoje šeimoje, kolektyve ar administracinėje teritorijoje.

Kompetentingos institucijos – tai Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras (toliau – ULAC), Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VVSPT), Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (toliau – ESSC), Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – SAM).

Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. SKUBIOS INFORMACIJOS APIE UŽKREČIAMĄSIAS LIGAS, JŲ PROTRŪKIUS IR ASMENS DUOMENIS TEIKIMAS

3. TVSPI:

3.1. gavusios iš asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – API) pranešimą apie galimą / tikėtiną / patvirtintą užkrečiamosios ligos atvejį (forma Nr. 058-089-151/a „Pranešimas apie nustatytą (įtariamą) susirgimą“), išaiškinusios išplitusį ligos (įrašytos į Aprašo 1 priedo sąrašą) protrūkį, mirties nuo užkrečiamosios ligos, įrašytos į Privalomojo epidemiologinio registravimo, privalomojo informacijos apie epidemiologinio registravimo objektus turinio ir informacijos privalomojo perdavimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 673 (Žin., 2003, Nr. [12-444](#); 2004 Nr. 82-2961; 2008, Nr. 89-3585), 1 priede nurodytą Privalomai registruojamų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigose užkrečiamųjų ligų sąrašą, atvejį, ne vėliau kaip per 2 val. žodžiu ir ne vėliau kaip per 12 val. raštu darbo laiku pateikia informacinį pranešimą ULAC (tel.: (8 5) 230 0125, (8 5) 277 9051, faks. (8 5) 277 8761, el. p.

ulac@ulac.lt) ir VVSPT (tel. (8 5) 277 80 36, faks. (8 5) 277 80 93, el. p. info@vvspt.lt), poilsio laiku – ESSC (tel. (8 5) 261 9888, faks. (8 5) 262 1962, el. p. essc_bud@sam.lt);

3.2. gavusios papildomos informacijos apie užkrečiamosios ligos, mirties nuo užkrečiamosios ligos atvejį, išplitusio ligos protrūkio epidemiologinio tyrimo ir ligos protrūkio eigos pokyčius, laboratorinių tyrimų rezultatus, organizuotas ir taikytas užkrečiamosios ligos atvejo, ligos protrūkio valdymo (kontrolės) ir kitas sveikatos priežiūros priemones, informaciją ne vėliau kaip iki kitos darbo dienos 10 val. raštu arba žodžiu pateikia ULAC ir VVSPT;

3.3. ligos protrūkiui pasibaigus teikia informaciją:

3.3.1. ne vėliau kaip per 10 darbo dienų apibendrintą epidemiologinio bei laboratorinių tyrimų duomenų aprašymą ir (ar) analitiniu epidemiologiniu tyrimu pagrįstą išplitusio ligos protrūkio priežastį – ULAC ir VVSPT;

3.3.2. ne rečiau kaip vieną kartą per dvi savaites – galutinius duomenis apie per tą laikotarpį teritorijoje užregistruotus šeiminius ligos protrūkius, išplitusius per maistą ir geriamąjį vandenį – ULAC pagal šio Aprašo 3 priede nurodytus duomenis;

3.4. epidemiologinio tyrimo metu nustatę atvykusius į Lietuvos Respubliką užsienio piliečius, kurie turėjo sąlytį su infekcijos sukėlėjų šaltiniu ir kuriems kyla pavojus užsikrėsti ar būti užsikrėtusiems užkrečiamąja liga, kuri gali paplisti Europos Bendrijos mastu, surenka duomenis pagal Aprašo 2 priede pateiktą Asmens duomenų, renkamų kontaktų atsekamumo tikslais, sąrašą (toliau – Sąrašas). Užpildytą Sąrašą ne vėliau kaip per 24 val. perduoda ULAC ir VVSPT.

4. ULAC:

4.1. gavęs iš TVSPI informacinį pranešimą apie užkrečiamosios ligos atvejį, mirties nuo užkrečiamosios ligos atvejį, nedelsdamas pateikia informaciją (išskyrus asmens duomenis) SAM ir ESSC;

4.2. gavęs informacinį pranešimą apie išplitusį ligos protrūkį, įvertina informaciją ir atsižvelgdamas į ligos protrūkio epidemiologinę svarbą ne vėliau kaip iki kitos darbo dienos 10 val. raštu pateikia informaciją SAM ir ESSC kai:

4.2.1. ligos protrūkis išplitęs per maistą ar susijęs su maisto tvarkymo subjekto veikla;

4.2.2. ligos protrūkis apima daugiau nei vieną šalies administracinę teritoriją;

4.2.3. tuo pačiu metu vienoje ar keliose administracinėse teritorijose užregistruoti tos pačios užkrečiamosios ligos protrūkiai vaikų ugdymo kolektyvuose ar kitose institucijose;

4.2.4. ligos protrūkis susijęs su viešai tiekiamu vandentiekio geriamuoju vandeniu, baseinų ar kitų rekreacinių zonų vandeniu;

4.3. gavęs iš ESSC informaciją, ją įvertina ir 4.1 bei 4.2 punktuose nurodytais atvejais informuoja SAM;

4.4. gavęs papildomos informacijos apie užkrečiamosios ligos, mirties nuo užkrečiamosios ligos atvejį, išplitusio ligos protrūkio epidemiologinio tyrimo eigos pokyčius, laboratorinių tyrimų rezultatus, organizuotas ir taikytas užkrečiamosios ligos atvejo, ligos protrūkio valdymo (kontrolės) ir kitas sveikatos priežiūros priemones, ne vėliau kaip iki kitos darbo dienos 10 val. pakartotinai raštu informuoja SAM ir ESSC;

4.5. gavęs iš TVSPI informacinį pranešimą apie užkrečiamosios ligos, mirties nuo užkrečiamosios ligos atvejį, išplitusį ligos protrūkį, įvertina gautą informaciją ir ne vėliau kaip per 24 val. nuo informacijos gavimo momento ją teikia per SIRS, kai:

4.5.1. užregistruojamas užkrečiamosios ligos protrūkis, apimantis daugiau nei vieną Europos Bendrijos valstybę narę;

4.5.2. nustatyta keletas ar daugiau pagal vietą arba laiką susijusių panašaus tipo užkrečiamosios ligos atvejų ir yra rizika, jog liga išplis tarp Europos Bendrijos valstybių narių;

4.5.3. nustatyta keletas ar daugiau pagal vietą arba laiką susijusių panašaus tipo užkrečiamosios ligos atvejų už Europos Bendrijos ribų, jei ligos priežastis gali būti užkrečiamųjų ligų sukėlėjai ir yra rizika, jog liga išplis Europos Bendrijoje;

4.5.4. nustatyti arba pakartotinai nustatyti užkrečiamosios ligos ar infekcinių ligų sukėlėjai, dėl kurių gali prireikti imtis Europos Bendrijos koordinuojamų joms plisti neleidžiančių veiksmų;

4.6. pagal Aprašo 2 priede pateiktą Sąrašą surinktą informaciją apie 3.4 punkte nurodytus asmenis teikia per SIRS, naudodamasis minėtos sistemos atrankinio teikimo funkcija;

4.7. užtikrina, kad asmens duomenys nebūtų naudojami kitais tikslais, būtų saugomi ne ilgiau, nei reikia tikslui pasiekti, ir kad būtų nustatytos tinkamos konfidencialumo ir apsaugos priemonės per SIRS perduodamiems ir tvarkomiems duomenims apsaugoti.

5. ESSC poilsio laiku, gavęs iš TVSPI pranešimą apie galimą / tikėtiną / patvirtintą užkrečiamosios ligos atvejį, mirties nuo užkrečiamosios ligos atvejį, išplitusį ligos protrūkį, vadovaudamasis Aprašo 1 priedu, ne vėliau kaip per 2 val. telefonu perduoda informaciją ULAC ir VVSPT kontaktiniams asmenims, kad ši informacija būtų įvertinta ir esant reikalui perduota kompetentingoms institucijoms.

III. SKUBAUS INFORMACINIO PRANEŠIMO TURINYS

6. TVSPI, pranešdamos apie galimą / tikėtiną / patvirtintą užkrečiamosios ligos, mirties nuo užkrečiamosios ligos atvejį, informaciniame pranešime pateikia šiuos duomenis:

6.1. asmens, apie kurį teikiama informacija, asmens kodą;

6.2. gyvenamosios vietos adresą, pilietybę, darbovietę (jei asmuo dirbantis), vaikų ugdymo įstaigos pavadinimą (jei vaikas lanko vaikų lopšelių-darželių ar mokyklą);

6.3. šalies, miesto, iš kur atvyko ligonis, pavadinimą (nustačius įvežtinį atvejį);

6.4. atvykimo į Lietuvą datą ir laiką, traukinio, lėktuvo, laivo reiso, kelių transporto priemonės numerį;

6.5. susirgimo datą;

6.6. užkrečiamosios ligos diagnozę pagal Tarptautinę statistinę ligų ir sveikatos problemų klasifikaciją (TLK-10);

6.7. diagnozę nustačiusio gydytojo vardą, pavardę, asmens sveikatos priežiūros įstaigos pavadinimą;

6.8. užkrečiamosios ligos ar mirties nuo užkrečiamosios ligos atvejo nustatymo datą, laiką ir vietą;

6.9. trumpą epidemiologinę anamnezę;

6.10. informaciją apie organizuotas ir taikytas užkrečiamosios ligos atvejo kontrolės (valdymo), kitos sveikatos priežiūros priemones;

6.11. kokioms institucijoms ir visuomenės informavimo priemonėms pateikta informacija;

6.12. informaciją perdavusiojo asmens vardą, pavardę, įstaigą, telefono ryšio numerį, faksą, el. paštą;

6.13. informacijos perdavimo datą, laiką.

7. TVSPI, pranešdamos apie užkrečiamųjų ligų išplitusius protrūkius, pateikia šiuos duomenis:

7.1. informaciją apie ligos protrūkio vietą (administracinė teritorija, įstaiga, įmonė, adresas);

7.2. užkrečiamosios ligos diagnozę pagal Tarptautinę statistinę ligų ir sveikatos problemų klasifikaciją (TLK-10);

7.3. užkrečiamosios ligos sukėlėją (jei yra nustatytas), tipą, kitus epidemiologinius žymenis;

7.4. susirgusių ir turėjusių riziką asmenų skaičių, iš jų – hospitalizuotų asmenų skaičių;

7.5. klinikinius užkrečiamosios ligos požymius;

7.6. susirgusių asmenų pasiskirstymą pagal amžiaus grupes, gyvenamąją vietą, užsiėmimą (darbovietę, vaikų ugdymo įstaigą ir kt.);

- 7.7. analitinio epidemiologinio tyrimo aprašymą (jei atliktas);
- 7.8. ėminių, paimtų mikrobiologiniam ištyrimui iš turėjusių sąlytį su ligoniu asmenų, rizikos grupės asmenų, maistą tvarkančių asmenų, skaičių;
- 7.9. laboratoriniam ištyrimui paimtų ligos protrūkio priežastimi įtariamo maisto, vandens, maisto ėminių, maisto tvarkymo vietos aplinkos plovinių skaičių;
- 7.10. gautų laboratorinių tyrimų rezultatus (jei yra);
- 7.11. įtariamą / patvirtintą analitiniu epidemiologiniu tyrimu ir (ar) laboratoriškai ligos protrūkio rizikos veiksnį;
- 7.12. įtariamą / patvirtintą užkrečiamosios ligos plitimo būdą (oro lašelinis, tiesioginis / netiesioginis sąlytis, per maistą ar vandenį, vertikalus, vektorinis ir kt.);
- 7.13. papildomus faktorius, turėjusius įtakos ligos protrūkiui atsirasti (pvz.: bloga asmens higiena, netinkamas maisto šiluminis apdorojimas, kryžminis maisto užteršimas, netinkamas laikymas, tvarkymas ir kt.);
- 7.14. informaciją apie organizuotas ir taikytas būtinas ligos protrūkio kontrolės (valdymo) ir kitos sveikatos priežiūros priemones;
- 7.15. kokioms institucijoms ir visuomenės informavimo priemonėms pateikta informacija.

8. Duomenys apie ligos protrūkio metu susirgusius asmenis pateikiami pagal šią lentelę:

Lentelė. Duomenys apie išplitusio ligos protrūkio metu susirgusius asmenis

	Data (mėnuo, diena)				Iš viso
	xx.xx	xx.xx	xx.xx	ir t. t.	
Susirgusių asmenų skaičius, iš jų:					
kreipėsi medicinos pagalbos					
hospitalizuotų skaičius					
gydomų ambulatoriškai skaičius					
laboratoriškai ištirtų skaičius					
patvirtintų laboratoriškai atvejų skaičius					

Skubios informacijos apie užkrečiamąsias
ligas teikimo tvarkos aprašo
1 priedas

**UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ SĄRAŠAS IR INFORMACIJOS APIE JAS TEIKIMO
TVARKA**

Eil. Nr.	Užkrečiamosios ligos pavadinimas	Informacijos teikimo tvarka
1.	Beždžionių raupai	Apie kiekvieną atvejį
2.	Botulizmas	Apie protrūkį
3.	Bruceliozė	Apie kiekvieną atvejį
4.	Cholera	Apie kiekvieną atvejį
5.	Difterija	Apie kiekvieną atvejį
6.	Enterohemoraginių E.coli sukelta infekcija	Apie protrūkį
7.	Gripas, sukeltas A(H5N1) viruso tipo	Apie kiekvieną atvejį
8.	Gripas, sukeltas naujojo gripo viruso potipio	Apie kiekvieną atvejį
9.	Hepatitas A	Apie protrūkį
10.	Jersiniozė	Apie protrūkį
11.	Juodligė	Apie kiekvieną atvejį
12.	Kampilobakteriozė	Apie protrūkį
13.	Kitos bakterinės ir virusinės žarnyno infekcijos, bakterinės maisto toksinės infekcijos	Apie protrūkį
14.	Kitos hemoraginės karštligės, encefalomielitai ir encefalitai	Apie kiekvieną atvejį
15.	Kriptosporidiazė	Apie protrūkį
16.	Ku-karštligė	Apie kiekvieną atvejį
17.	Legioneliozė	Apie kiekvieną atvejį
18.	Leptospirozė	Apie kiekvieną atvejį
19.	Listeriozė	Apie protrūkį
20.	Maliarija	Apie kiekvieną atvejį
21.	Maras	Apie kiekvieną atvejį
22.	Paratifai A, B, C	Apie protrūkį
23.	Pasiutligė	Apie kiekvieną atvejį
24.	Poliomielitas	Apie kiekvieną atvejį
25.	Raudonukė	Apie kiekvieną atvejį
26.	Raupai	Apie kiekvieną atvejį
27.	Salmoneliozė	Apie protrūkį
28.	Sunkus ūmus respiracinis sindromas	Apie kiekvieną atvejį
29.	Šigeliozė	Apie protrūkį
30.	Tymai	Apie kiekvieną atvejį
31.	Trichineliozė	Apie protrūkį
32.	Tuliaremija	Apie kiekvieną atvejį
33.	Užkrečiama spongiforminės encefalopatijos atmaina (Creutzfeldt-Jakobo ligos variantas)	Apie kiekvieną atvejį
34.	Vakarų Nilo virusinė infekcija	Apie kiekvieną atvejį
35.	Vidurių šiltinė	Apie protrūkį

Eil. Nr.	Užkrečiamosios ligos pavadinimas	Informacijos teikimo tvarka
36.	Virusinės hemoraginės karštinės	Apie kiekvieną atvejį

**ASMENS DUOMENŲ, RENKAMŲ KONTAKTŲ ATSEKAMUMO TIKSLAIS,
SĄRAŠAS**

1. Asmens duomenys:
 - 1.1. vardas, pavardė;
 - 1.2. gimimo data, lytis, pilietybė;
 - 1.3. asmens dokumento rūšis, numeris, jį išdavusios institucijos pavadinimas;
 - 1.4. gyvenamoji vieta (gatvė, namo, buto numeris, miestas, šalis);
 - 1.5. telefono ryšio (mobiliojo, namų, darbo) numeriai;
 - 1.6. el. paštas (privatus, tarnybinis).
 2. Informacija apie kelionę:
 - 2.1. su transportu susiję duomenys (skrydžio numeris, data, laivo pavadinimas, kelių transporto priemonės numeris);
 - 2.2. keleivio vieta, kajutės, kabinos numeris.
 3. Kontaktiniai duomenys:
 - 3.1. aplankytų asmenų vardai ir pavardės, nakvynės vietos;
 - 3.2. nakvynės datos ir adresai (gatvė ir namo numeris, miestas, šalis);
 - 3.3. el. paštas (privatus, tarnybinis);
 - 3.4. telefono ryšio (mobiliojo, namų, darbo) numeriai.
 4. Informacija apie drauge keliavusius asmenis:
 - 4.1. vardas (-ai), pavardė (-ės), pilietybė;
 - 4.2. asmens duomenys pagal 1.3–1.6 punktus.
 5. Asmens, į kurį turi būti kreipiamasi nelaimės atveju, kontaktiniai duomenys:
 - 5.1. asmens, į kurį turi būti kreipiamasi nelaimės atveju, vardas, pavardė;
 - 5.2. adresas (gatvė, namo, buto numeris, miestas, šalis);
 - 5.3. telefono ryšio (mobiliojo, namų, darbo) numeriai;
 - 5.4. el. paštas (privatus, tarnybinis).
-

Skubios informacijos apie užkrečiamąsias
ligas teikimo tvarkos aprašo
3 priedas

Duomenys apie šeiminiuosius ligos protrūkius, užregistruotus _____
(administracinė teritorija)

per _____
(laikotarpis)

Eil. Nr.	Gyvenamo sios vietos adresas	Susirgimų data (-os)	Susirgusių asmenų skaičius	Susirgusių asmenų amžius	Hospitali zuotų asmenų skaičius	Diagnozė pagal TLK-10	Išskirtas ligos sukėlėjas	Įtariamas ar nustatytas infekcijos šaltinis, rizikos veiksny

Pastaba. Vienoje eilutėje pateikiami duomenys apie vieną ligos protrūkį šeimoje.
